



# Sự ô nhiễm môi trường

Bởi:

Ngô Tự Thành

## Sự ô nhiễm môi trường

Theo quan niệm thông thường, ô nhiễm môi trường là sự thay đổi các tính chất tự nhiên (về sinh học, vật lý và hóa học) của môi trường, mà sự thay đổi ấy thường có hại cho sức khỏe và hoạt động của con người cũng như có hại cho các loài sinh vật. Sự thay đổi tính chất hóa học của môi trường có thể được biểu hiện bằng sự xuất hiện hay gia tăng của một hay nhiều chất độc hại được gọi là chất gây ô nhiễm (pollutant) và những biểu hiện khác nữa.

Vẫn theo quan niệm này, các nhà quản lý môi trường còn có ý nói thêm rằng ô nhiễm môi trường là sự thay đổi môi trường khiến cho các chỉ số về môi trường có thể vượt quá những tiêu chuẩn môi trường được quy định bởi mỗi quốc gia.

Theo quan niệm sinh thái học, môi trường gồm các *kho vật chất có kích thước (lượng vật chất) nhất định của mỗi nguyên tố hóa học*; và sự ô nhiễm môi trường là sự mất khả năng tự điều chỉnh kích thước của các kho ấy. Ví dụ, nguyên tố cacbon được chứa trong rất nhiều kho như kho CO<sub>2</sub> và rất nhiều kho chất hữu cơ và vô cơ; hiện nay kho CO<sub>2</sub> đã vượt quá rất nhiều so với kích thước vốn có của nó trong nhiều thế kỷ trước đây, và vẫn gia tăng không ngừng, tức là mất đi khả năng tự điều chỉnh về mức cũ; đó chỉ là một biểu hiện của sự ô nhiễm môi trường theo quan điểm sinh thái học.

Riêng môi trường nước có một phần đặc biệt là các nguồn nước để uống (potable water). Vì nước để uống có liên quan chặt chẽ với đời sống và sức khỏe của con người nên chúng ta quan tâm hơn trước hết đến sự ô nhiễm do vi sinh vật tức là đến chất lượng vi sinh vật học của nó. Việc kiểm tra chất lượng vi sinh vật học và xử lý để loại bỏ vi sinh vật trong nước để uống sẽ được đề cập ở chương 16 và không thuộc về các khái niệm sinh học ở mục 12.3.2 và phục hồi sinh học ở mục 12.3.3

Sự ô nhiễm môi trường có thể do các nguyên nhân tự nhiên (hoạt động của núi lửa, động đất, bão, lụt, v.v..) hoặc do các hoạt động của con người (công nghiệp, nông nghiệp, giao thông, v.v..). Tuy nhiên, nguyên nhân do con người ngày càng được lưu ý, nhấn mạnh, bởi vì những hoạt động của con người dẫn đến sự ô nhiễm môi trường là điều ngày càng hiển nhiên và trầm trọng khiến chúng ta không thể không hành động ngay để cứu lấy Trái đất – môi trường sống, ngôi nhà chung của mọi chúng ta và của các thế hệ

## Sự ô nhiễm môi trường

mai sau. Ngoài ra, về mặt ý thức, chúng ta cần nhận thức rằng sự ô nhiễm môi trường- như trên đã nói là do lỗi của con người chúng ta, do đó chúng ta cần nhấn mạnh để tìm cách hạn chế và khắc phục.

### **Câu hỏi:**

- a. Có những cách hiểu như thế nào về sự ô nhiễm môi trường
- b. Có sự giống nhau và khác nhau nào giữa các quan niệm ấy?
1. Kho vật chất của mỗi nguyên tố hóa học là gì?
  2. Nguyên nhân của sự ô nhiễm môi trường?
  3. Chất gây ô nhiễm là gì?